

بررسی میوه‌های ایجاد شده بر روی گل و میوه در تناوب‌های باردهی گیاه
پاسی فلورا هیبرید
مرتضی دانشخواه
آموزشکده کشاورزی کرج

گل ساعتی گیاهی است که امروزه در بیشتر کشورهای گرمسیری و نیمه گرمسیری و بعضی از مناطق معتدله کشت می‌شود و در سال‌های اخیر از مهم‌ترین میوه‌های گرمسیری گردیده به طور مثال رقم *P. edulis V. flaicarpa* که در برزیل به طور وسیع کشت و کار می‌شود و عملکرد آن ۲۵ t/ha می‌باشد. پاسی فلورا روزبند بوده و برای گل‌دهی احتیاج به ۱۲ ساعت نور دارد. این گیاه به طور متناوب تولید گل و میوه می‌نماید. بدین صورت که پس از تشکیل اولین میوه‌ها (که تعداد آنها حداکثر هشت عدد می‌باشد)، غنچه سایر گلها که روی شاخه‌های جوان هستند، باز نشده و شروع به ریزش می‌نمایند و پس از ۳-۴ هفته توقف در تولید گل و میوه، مجدداً در روی شاخه‌های جوان ۱۵-۱۰ گره تشکیل که بر روی آن گل و سپس میوه تولید خواهد شد. در انستیتو تحقیقات علوم باغبانی برلین اثرات اولین میوه‌های ایجاد شده بر روی گل و میوه در تناوب‌های بعدی گیاه پاسی فلورا در قالب طرح مربع لاتین انجام گرفت. تیمارهای زیر بر روی گیاهان بشرح زیر بررسی شد.

۱- هرس گل پس از بازشدن غنچه

۲- برداشت میوه هفت روزه

۳- برداشت میوه ۱۴ روزه

۴- برداشت میوه ۲۱ روزه

پس از انجام مراحل فوق ۴ تیمار یا گیاه شاهد (میوه ۶۷ روزه که برداشت نشده بود) مقایسه گردید.

نتایج آزمایش نشان می‌دهد که تولید گل در این گیاه روی شاخه‌های در حال رشد یکساله صورت می‌گیرد و در صورت عدم رشد رویشی کافی گلدهی به تأخیر افتاده و تعداد گلها کمتر می‌شود. ضمناً حرارت بستر خاک چنانچه مناسب نباشد، رشد رویشی کاهش می‌یابد و درجه حرارت ۲۳ درجه سانتی‌گراد برای رشد رویشی بسیار مناسب می‌باشد. در این حالت گره‌ها بیشتر و تولید گل و میوه زیادتر می‌گردد. در صورتی که در درجه حرارت پائین گل‌دهی به تأخیر و تعداد گلها کمتر می‌شود. ضمناً تعداد میوه تشکیل شده تأثیری در تناوب گل‌دهی بعدی ندارد.

در این تحقیق طول شاخه‌هایی که میوه‌های آن پس از ۲۱ روز چیده می‌شد، در مقابل گیاهانی که میوه آنها بعد از هفت روز یا بلافاصله بعد از گل‌دهی چیده می‌شد، کوتاه‌تر بودند و همچنین تیمارهایی که میوه آنها در روز ۲۱ و ۶۷ روز برداشت شد، سطح برگ کمتری نسبت به گیاهانی که گل آنها بلافاصله و یا بعد از هفت روز برداشت شدند، داشتند. سن میوه بر روی ماده خشک ساقه، برگ و میوه تأثیر می‌گذارد. به عنوان مثال در ریشه و ساقه بوته‌هایی که گل آنها بلافاصله از گیاه جدا شدند میزان ماده خشک ساخته شده بیشتر از تیمارهای دیگر بود. در بوته‌های بدون میوه سطح برگ بیشتر از بوته‌های دارای میوه می‌باشد در نتیجه میزان فتوسنتز بیشتر انجام می‌شد و کربوهیدراتهای بیشتری هم ذخیره می‌گردد.

در پاسی فلورا میزان ماده خشک ساقه در تیمارهایی که میوه آنها بعد از ۲۱ و ۶۷ روز برداشت شده بخاطر رشد کم شاخه‌ها کاهش یافته است. وزن ماده خشک میوه در پاسی فلورا با افزایش سن میوه بیشتر می‌شود.

پاسی فلورا در آغاز رشد خود آب بیشتری را جذب می‌کند و بیشترین ماده خشک را در تیمارهای ۲۱ روز به بعد خواهد داشت. تیمارهای بدون گل و هفت روزه کمترین ماده خشک را دارا بودند و تیمارهای ۶۷ روزه بیشترین ماده خشک را دارد.